

inzerati se sprejemajo in velja
t istopna vrsta:

3 kr., če se tiska 1 krat.
12 " " " " 2 " "
16 " " " " 3 " "

Pri večkratnem tiskanju se
cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, ne frankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema upravništvo
(administracija) in ekspedicija na
Dunajski cesti št. 15 v Medija-
tovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 40 kr. več na leto.

Vredništvo je Florijanske
ulice št. 44.

Izhaja po trikrat na teden in
sicer v torek, četrtek in soboto.

Dva cesarska oklica.

Dva cesarja ob enem sta dala oklice do
svojih narodov, cesar naš avstrijski in cesar
ruski. Oklic našega cesarja diha milost in
ljubezen, oklic ruskega cesarja pa oznanje
moč in ojstrost. Naš cesar se zahvaljuje
za vse dokaze ljubezni in vdanosti narodov o
prihiti cesarjevičeve poroke, in sicer se za-
hvaljuje s temi besedami:

Ljubi grof Taaffe!

Veselite se, katero je moje očetovsko srce v teh
dnevi napolnovalo, občutil sem v dvojni meri
po mogočnem vtisu splošnega srčnega sočutja,
s katerim je skupna velika družina Moje dr-
žave narodov ženitev cesarjeviča, ljubečega sina
mojega, z Menoj slavila. Globoko ginen od
navdušene radosti, katera je Mene, cesarjeviča
in cesaričino na Dunaji obsipala, in preveselo
prevzet od brezštevilnih čestitanj, katere so
iz vseh dežel in vseh krogov pretivalstva
došle ustno, pisмено in telegrafično, izrekam
s tem v Svojem in v novoporočenih imenu za
vse te ginljive dokaze ljubezni in zvestobe,
za to iz srca izvirajočo in v srce sezajočo
verno udanost, za sijajne slavnostne naprave,
za mnogoštevilne dobrodelne čine in vseh vrst
ustanove, za globokočutne, častne darila, za
vse in vsako vsem skupaj in vsakemu posebej
Svojo priručno zahvalo. Zaklad ljubezni in
zvestobe, ki se je našima otrokoma v teh
dnevi pokazal, in katerega za vso bodočnost
ohraniti se bodeta trudila, je meni in moji

biši srečo oznanjajoče znamenje ravno sedaj
sklenjeni zakonski zvezi, za katero Jaz s Svo-
jimi narodi prosim nebeskega blagoslova:

Naročevaje Vam, da to splošno date na
znanje, želim, da se moja cesarska zahvala
čuje do najubožnejše kože in do skrajnih mej
Moje države, ker se mi je od vseh strani v
različnih jezikih in oblikah javil enaki čut
ljubezni, kakoršen se je v krasnem vedenji
prebivalstva Dunajskega pokazal na tako ne-
pozabljivo lep način.

Na Dunaji 12. maja 1881.

Franc Jožef I. r.

Kako lepa, kako priručna je ta beseda
cesarjeva do svojih narodov! Kaj bi tudi ne
bila, saj odgovarja na enako priručno ljubezen
narodov do cesarske hiše.

Drugače pa je prisiljen govoriti cesar
ruski. Kakor so njegovega očeta umorili, tako
tako strežejo tudi njemu po življenji. Brez-
božni nihilisti hočejo ves red prekucniti, vso
cesarsko redovino pomoriti. Mislil je svet, da
bodo grožnje nihilistov cesarja ostrašile; pa on
je trdni Rus, kakor njegovi nihilistični sovraž-
niki. Ker so hoteli z grožnjo kaj opraviti pri
njem, odgovarja jim on ravno tako odločno,
da hoče svojo oblast, svoje samodržstvo utrditi
nasproti vsem prekucuhom. On ne obeta no-
bene ustave, ampak le strogost nasproti ro-
varjem. Tako osornega pisma se nihče ni
nadejal, ker so zadnje čase vsi časniki pisali
o reformah, o ustavi ruski in takih rečeh.
Na novo se vidi, da nemški in drugi neslo-

vanski listi prav nič ne poznajo razmer ruskih,
ker so nam pravili o rečeh, ki se zdaj ravno
v drugem svitu kažejo, nego so bile popisane.
Ne vemo, kaj bi rekli na oklic cara Aleksandra.
On povdarja vero in dobro odgojo mladine,
to je prav; da se pa toliko sklicuje na svojo
absolutno oblast, da jo hoče še utrditi in po-
množiti, namesto da bi omejil in zmanjšal
svojo odgovornost, to se nam dozdeva nevarno
za njega in njegovo državo. Bolj ko Rusija v
omiki napreduje, bolj se bo ljudem pristudila
popolna politična brezpravnost, bolj neznosljivo
postalo bo „samodržstvo“, to je osebni ab-
solutizem. Vidi se, da je car Aleksander III.
učenec Aksakova, ki tudi pravi, da ustave ni
treba, da naj se car naslanja na prosto, kmečko
ljudstvo, ki ustave ne potrebuje, če cesar
dobro zanj skrbi, da je treba še to odstraniti,
kar je car Peter Veliki iz zapada prinesel.
Radovedni smo na daljši razvitek v Rusiji.

Politični pregled.

V Ljubljani 16. aprila.

Avstrijske dežele.

Ustavoverci so začeli že obupavati, „N. fr.
Presse“ je prinesla oni dan članek, v katerem
nemško-liberalcem prigovarja, naj po izgledu
Čehov državni zbor zapusté ter se poprimejo
pasivne politike. Ona izreka nado, da Taaffe
brez Nemcev ne bo mogel vladati, da se bo
morala sistema predrugsčiti. „Politik“ pa na
to odgovarja, da naj ustavoverci le gredó, če

Okrožnica o prvih slovanskih pro- svetiteljih.

(Konec.)

Z mirnim srcem blizajmo se toraj sveti
sveti stolici rimski in iščimo s polnim zaupa-
njem svete obrambe in utehe, kakor nas učita
z življenjem in vzgledom apostola naša. Prišla
sta v svojem času v dotiko skoro z vsemi
knezi plemen slovanskih: bivala sta na zgorn-
jem Moravskem ter vplivala na Rastiča in
Svatopluka; kerstila sta českega kneza Bori-
voja in soprogo mu Ljudmilo: jeden del nad-
biskupije panonske razprostil se je preko
Dunava v Srbijo; prehodila sta Hrvatsko; na
severu prišla sta do Slovanov ob Visli in Labi,
povsod pa sta učila, svetovala in opominjala
Slovane, naj iščejo v jedinstvi sv. vero in
cerkev, slogo, ljubezen in medsebojno spora-
zumljenje, brez česar ne bi mogli doseči na-
mena svojega. Žalibog, da Slovani niso po-
slušali naukov tako modrih in spasonosnih.
Sicer bila bi posvetnica Slovanov drugače se
razvijala; toda česar niso storili takrat, treba
storiti nam danes. Trdno sem prepričan, da
je Bog poglavitno zato dandanes med Slo-
vani probudil občno željo, da sveta apostola
naša bolj slavijo in časte nego do sedaj; da

je posebno zato dvignil srce človeško Leona
XIII., da je povzdignil naša Svetnika v celi
cerkvi, da nas opomni na one svete nauke,
ktere sta apostola in ktere sedaj ponavljata
pred prestolom božjim. Naj toraj vsak, ki
ima vpliv in moč pri narodu slovanskem, de-
luje, da se tem prej združimo v jedinstvi
svete vere in cerkve božje ter iz nje zajemamo
moči, da dosežemo plemenite in pravične težaje
in namene svoje. Res je, da se apostola naša
nista sešla z največim in najslavnejšim plemenom
slovanskim, ki se je takrat še le jel zbi-
rati v celoto in pokazovati v zgodovini narodov;
toda prav zaradi tega ni imel ta narod nobe-
nega posla z onimi spletkami, ki so ustvarjale
tedaj v Bizanci nesrečni razkol. Prav ta narod
ne smel bi trpeti, da razkol, ki nosi grško ime
in grško narav, postane in ostane slovanski. Sploh
po mojem mnenju narod ta ne more dovoljno
izvesti naloge svoje, ako se ne približuje
sveti stolici rimski, kar hvala Bogu dandanes
napreduje. Ostalo pa če Bog dodati o svojem
času temu narodu, ki zasluži posebno radi
tega blagoslov božji, ker je pripravljen za naj-
svetejšo stvar na svetu brez kakih sebičnih
namenov prelivati kri svojo v potocih.

Pripravlja se vže sedaj slovanski svet, da
6. travnja l. 1885 oslavi na Velehradu tisoč-
letnico spomina smrti sv. Meoda. Skrbimo,

da se snidemo tu v obilnem številu in zapri-
sežemo pri jagnjeti božjem, ki odjemlje greha
sveta: da hočemo zvesto spolnovati nauke sv.
apostolov in v jedinstvi svete cerkve in cerkve
božje iskati in najti poročstvo za slogo in srečo
svojo!

Kar se tiče nas v naši biskupiji, spom-
nimo se, da je stolna cerkev naša posvečena
sv. Petru, branitelju jedinstvi cerkvene. Zlate
besede, ktere vidimo pri vhodu v novo cerkev
našo: „Ti si Peter in na to skalo hočem zi-
dati cerkev svojo in vrata peklena ne bodo
jo premagala!“ naj nas spominjajo, da moramo
razen drugih dolžnosti kerščanskih zagovarjati
jedinstvo cerkveno in jo po zmoglosti razširjati.
Oltar pa, postavljen v spomin apostoloma, naj
nas spodbuja, da se z gorečo molitvijo pridru-
žimo bratovščini, ki bode čestokrat klečala
pred tem oltarjem in prosila od Boga zjedi-
njenja cerkvenega vseh Slovanov. To dolžnost
nakladajo nam posebno okolnosti, v kterih
živimo v naši biskupiji. Živimo z brati vzhod-
nega obreda. Bodimo proti njim polni ljubezni
in dobrote ter pomislimo, da je najlepši dokaz
prave vere ljubezen čista in dobrotvorna, pom-
nimo, da je ljubezen ona sila, ki vse premore,
kteri se nič še celo smrt upreti ne more.
Ljubimo iskreno brate svoje s kterimi živimo
ne samo, ker so z nami jedna kri in jeden

hočejo in morejo, vsaj se bodo obravnave v državnem zboru bolj hitro vršile; večina pa se ne bo dala motiti, in bo toliko lažje vstregla zahtevam po ravnopravnosti. Sicer pa ni misliti, da bi bili vsi „ustavoverni“ poslanci zadovoljni s tako taktiko, nasprotno, precej bi se razdvojili, eni bi šli, drugi pa ostali. „Politik“ dá tudi zastopiti, da bi se volilni red preuredil in razširil, potem pa razpisale nove volitve. Poleg tega je pa ustavoverna stranka sestavljena iz takih življenj, da ni zmožna, več let zapored vstrpeti v pasivni politiki. Tako mislimo tudi mi. Še „Presse“ se jezi nad tem člankom nove Presse, ter imenuje to misel največjo budalost.

V državnem zboru je minister Tasse odgovoril jako obširno na interpelaciji Kovalskega in grofa Harraha, ter priznal, da so se Rusinom in dunajskim Čehom pri ljudskem štenji res krivice godile, ter da je on dotičnim komisarjem izrazil svojo nezadovoljnost. V nekterih slučajih pa je številni komisiji prav dal, da je zapisala, pri takih Čehih, ki nemški občujejo, nemški občevalni jezik. Po tem izgledu bi morali tudi mi v Ljubljani zahtevati, da se mnogi, ki so se za Nemce vpisali, prekrstijo v Slovence, ker so prisiljeni občevati v slovenskem jeziku, brž ko iz hiše stopijo. Sploh pa smo že enkrat rekli, da je beseda „občevalni“ jezik in ukaz, da se sme samo en jezik zapisati, prava nesmisel, ker človek lahko v več jezikih občuje, če jih zna, toraj so vsi njegovi občevalni jeziki. Sicer pa je svet v tem edin, da naša statistika gledé te rubrike nema nobene vrednosti.

Vnanje države.

Vojska Francozov v Afriki je končana. Vlada tuniški je podpisal pogoje, s katerimi postane faktično vazal ali podložni knez francoske države. Te pogoje morda prihodnjč priobčimo.

Stvar je bila kaj hitro dovršena, na veselje francoskih prijateljev. Lahki so pa kar zeleni od jeze in zavisti.

Mesto Sofija, sedem drugih mest in mnogo vasi je **bolgarskemu** knezu že naznanilo,

narod, in ker je obema jednaka bodočnost; marveč ljubimo jih tudi zato, ker je njih cerkveni obred lep in veličasten, uveden v cerkev po sv. Baziliju in sv. Ivanu Zlatoustu, ktere mi in oni časte svoje svetnike; ker se na njih oltarjih prikazuje pravi živi Bog v rešenju sveta; ker se o njih svetem petji odzivljajo čarobni glasovi vzhoda kakor pri nas na zapadu. Ne poslušajmo nikdar onih, ki nas hoté razdvojiti, ker taki so gotovo neprijatelji naši. One grde poslovice, ktere je izumil pekel sam, da mržnjo in sovraštvo seje med nami, izkoreninimo za vselej iz src naših, in ker jim več ni prostora v slovniki naših, naj jim ga tudi ne bode v srcih in ustih naših! Mi vsi častimo in kličemo na pomoč sv. Cirila in Metoda, to je pravo in Bogu drago, te sveti imeni naj nas spoje v ljubezni in bratski slogi tako, da ostanemo vsak pri onem, kar nam je sveto in milo, kar je od vekov priraslo duši in srcu; da se pa združimo v jednom, kar sta nam sveta apostola z življenjem in delovanjem svojim vedno priporočevala, kar sta nam ob svoji zapustili kot sveto oporo, kar ponavljata še dandanes pred obličjem božjim to je, da bodimo jedini v veri in cerkvi, da smatramo to jedinstvo kot poročstvo sreče naše časne in večne. Amen.

V Djakovem dne 4. februarja 1881.

Josip Juraj, biskup.

da odobravajo kneževe besede in njegovo postopanje nasproti ustavi in deželnemu zboru. Nazadnje bo vendar kneževa obveljala! Bolgari sami tedaj ne marajo za ustavno svobodo, kdo jim jo bode usiljeval!

Iz Rusije se poročajo vedno novi napadi na jude. Vse je pokonci zoper te pijavke, posebno v južni Rusiji. Pa tudi v Petrogradu se bojé enakih nemirov. Vzdiguje se pa tudi zoper študente jeza naroda, ker jih ima ljudstvo vse za nihiliste. V Petrogradu so delavci napadli tri študente in jih hudo nabili. Pred policijo pozvani so rekli, da so to storili v smislu carovega oklica, ki pravi, da se mora nihilizem siloma zatreti.

Izvirni dopisi.

Z Dunaja, 14. maja. (Cesarjevičeva zahvala. — Državni zbor. Judje o katoliški cerkvi. — Volitev dunajskega župana.) Cesar, ki so z velikodušnimi vstanovami, kterih sem že zadnjič omenjal, poroki svojega sina postavili večni spomin, so tudi narodom izrekli za hvalo za vdanost in ljubezen do cesarske rodbine, ki se je te dni tako lepo razodevala po vseh deželah, ter so v ta namen grofu Tasse predvčerajnem pisali (sledi pismo cesarsko, kakor je objavljeno v članku).

To so zares zlate besede, besede dobrega in skrbnega očeta, ki jih govori svojim ljubim otrokom, in ki vsled tega radostno odmevajo v srcih vsih dobrih in zvestih podložnikov. To je ravno prednost, ki jo naša cesarska rodbina ima pred vsemi drugimi vladarjevimi hišami, da se ona proti ljudstvu obnaša prav po očetovski ljubeznjivo ne pa po šegi ožrogostrogih gospodov, in naš cesar sam prav gotovo vsako leto več razdeli za raznotere dobrodelne namene in v potrebah in stiskah živeče reveže, kakor vsi drugi evropski vladarji skupaj. Zato pa se tudi ljudstvo zmerom z največjim zaupanjem obrača do svojega cesarja, zato je on varen v sredi svojega naroda, in zato sme iti brez spremstva in varstva kamor koli hoče, v največjo gnječo med ljudi, ne da bi se mu bilo kaj hudega bati, ja gorje tistemu, ki bi mu kaj žalega prizadejal, ljudstvo bi ga na drobne kose raztrgalo. To se je pokazalo zlasti o zadnjih svečanostih, in marsikteri ptujec nas je te dni zavidal zavoljo teh pristrčnih razmer. Naj v dokaz omenjam le dve reči. Ko se je nevesta pripeljala na Dunaj, bili so v Schönbrunnu zaprti velikanski prostor pred gradom, da ljudstvo ni moglo notri. Ko se cesar z belgijskim kraljem pripeljejo in to zagledajo, brž pokličejo tam stoječega častnika, ter razodenejo svojo nevoljo, da se ljudstvu zabranjuje vhod in ob enem naročé, da se morajo vsi prostori nemudoma odpreti. To se je res tudi zgodilo in ljudstvo je z veselim krakom vrelo pred grad ter tam dolgo dolgo z živahnimi klici pozdravljalo prišlo nevesto in se ni hotelo prej raziti, dokler se Rudolf in Štefanija nista prikazala na pomolu. Ko je bila pa v ponedeljek razsvitljava, izrekli so cesar željo, naj bi jim kdo natančno povedal, kako je bilo. Zvečer smuknila je neka mlada gospa z nekim možem iz cesarske palače, ter se je gnetila skoz ljudstvo po ringu in po vseh imenitnejših trgih in ulicah, da si ogleda razsvitljavo. Pozno je dospela nazaj v palačo zapazivši, da so ji v veliki gnječi odtrgali kos njene dolge obleke. Bila je to cesarjeva hči princesinja Gizela s svojim možem, ki je domu prišedši svojim staršem z veliko radostjo in veselim smehom pripovedovala, kaj

je vse vidila in kako se ji je godilo pri razsvitljavi.

Državni zbor je pričel danes posebno obravnavo o ministerstvu za kupčijstvo. Razprave so sicer nekoliko hitreje kakor sicer, pa vendar še zamudne, ker se nekteri ne morejo premagati, da bi ne govorili, dasiravno letos ravno tisto morebiti le nekoliko z drugimi besedami ponavljajo, kakor lazi. Tudi letos je zopet Hausner povdarjal, da bi se zamogli dohodki pri tabaku še pomnožiti za nekoliko milijonov, in Roser je letos že v petnajstič govoril zoper malo loterijo in stavil resolucijo, naj jo država prej ko mogoče odpravi. Drugih reči zbor zdaj obravnava le malo; nekoliškega pomena bila je le v sredo obravnava o pritožbah zoper ogersko vlado, ki od vseh reči, ktere se pošiljajo na Oggersko, zahteva nekako statistično pristojbino in natančni izkaz tje dohajajočega blaga. Levičarji so hoteli to priliko porabiti, da bi vladi izrekli nezaupnico, češ, da je ona vse to zadolžila. Govorili so o tej zadevi Mauthner, baron Švegelj in dr. Rieger kot poročevalci. Po dolgi razpravi bila je sprejeta resolucija, ki vladi naklada, naj to reč z ogersko vlado poravna, od Mauthnerja nasvetovana nezaupnica pa je bila zavržena. Med sejo bil je prišel poslušat na galerijo v cesarsko ložo tudi belgijski minister Frère-Orban, kteremu so grof Tasse pa zbornična podpredsednika delali družajo. Ta teden utegne biti posebna obravnava in finančna postava dovršena; potem pa pridejo še v razpravo vojna postava, odeska in hišna postava, ki ji je gospodska zbornica nekoliko premenila, galska železnica, šolski nasvet Lienbacherjev in prememba volilnega reda po nasvetu Zeithammerjevem. Ni toraj upanja, da bi bil državni zbor sklenjen pred binkošti, ampak najbrže bode zboroval še celi mesec junij. Med svečanostmi v Pragi se ne bodo pretrgale seje, ker bodo le nekteri česki poslanci, toda v enakem številu s svojimi tovariši na levi strani šli v Prag k slovesnostim. Sicer pa je te dni mnogo poslancev odšlo domu, od kterih pa pričakujemo, da se skoraj zopet povrnejo nazaj, ker bi se drugači lahko primerilo, da bi postal zbor nesklepčen. Gotovo ni prav in pošteno odhajati domu, pa vse eno potegovati plačo kakor tisti, ki se ne pretrgano vdeležujejo seji.

Kaj vse pišejo in čenčajo judovski listi, zlasti priča telegram, ki je te dni stal v „Extrablattu“, da bodo namreč papež v prihodnjem konzistoriju katoliško cerkev oklicali za narodno cerkev slovansko! In ljubljanski dopisun „N. fr. Presse“ je v številki od 10. t. m. poročal, da v Ljubljani je z u i t i zidajo novo cerkev Srca Jezusovega. Ti ljudje naj bi se raje pečali s talmudom, kakor pa s katoliško cerkvijo in njenimi napravami!

Prihodnji mesec bode volitev novega župana dunajskega. Mestni zbor je sklenil, da ne bo ožje volitve, ampak se bode volitev ponavljala, ako bi kteri izmed kandidatov ne dobil nadpolovične večine, to je 61 glasov. Kaže se, da se je to sklenilo zaradi sedanjega župana dr. Nevalda, ki bi ga nekteri prav radi bacnili z županovskega stola. Norčujejo se iz njega kolikor morejo in neki šaljivi list je imel te dni podobo, kako žena Vindobona „pegla“ ali ravna od zadnjih svečanost „napihnjenega“ župana. Drug šaljiv list ima podobo, kako gredo dunajski mestni očetje po krasnih dnevih, ki smo jih imeli med ženitvanjem, v procesiji prosit rodovitnega in zdatnega deža. Namesto deža pa z neba leté samo križci, medalije in razni redovi.

V Ljubljani, 15. maja. (Postav-
ljenje temeljnega kamna za novo cerkev,
presv. srcu Jezusovemu posvečeno, na polju
za hiralnico, vršilo se je v soboto 14. maja
ob 8. uri pri slabem vremenu. Kamen so
blagoslovili in vložili po navadnem obredu
premilostljivi g. knezoškof Krizostom v pričo
obite azistencije. Videli smo pri slovesnem
opravilu zastopnika deželne vlade, grofa Cho-
rinskega, deželnega glavarja namestnika dr.
Bleiweisa, mestnega župana g. Laschana, ki
so tudi podpisali spomenico, in mnogo drugega
odličnega občinstva. Po vložnji vogeljnega
kamna imeli so premilostljivi g. knezoškof
nagovor do zbranega občinstva, iz katerega naj
zabilježimo glavne misli: Zadnjič se je vlagal
vogeljni kamen v Ljubljani za Trnovsko farno
cerkev pred 27 leti po ranjcem knezoškofu
Antonu Alojziju. Istega leta praznovalo je
pa tudi ljubljansko mesto z drugimi mesti in
vsemi narodi avstrijskimi poroko našega pre-
svitlega cesarja Franja Josipa. Trnovska farna
cerkev se je, dasiravno ne brez skrbi, vendar
srečno dovršila k časti Božji, pa tudi na slavo
Ljubljani in vsej kranjske deželi. Mej tem
časom narodil se je presvitlemu našemu vla-
darju cesarjevič Rudolf, prestola naslednik,
katerega so se razveselili tudi vsi avstrijski
narodi. Z veseljem smo v duhu hodili za
cesarjevim sinom v njegovih šolskih letih, z
radostjo smo ga gledali razcvetati se v
brhkega mladenčca, s ponosom ga ravnokar vi-
deli dozoreti do moške starosti, ko se je združil
10. maja v zakonski zvezi s princesinjo Šte-
fanijo Belgijsko. Po vseh kronovinah širnega
cesarstva se je praznovala cesarjevičeva poroka
z velikim bleskom, postavljali so se spominki za ta
imenitni dan, ustanove za učečo se mladino, za
uboge, betežne itd. Tudi naše mesto ima do-
biti prelep spominek „Rudolfinum“ in v spo-
min tega dne hoče se zidati na tem mestu
tudi nova cerkev, ki bode posvečena presv.
srcu Jezusovemu. Kakor pa so pred 27. leti
navdajale skrbi vse one, ki so bili skrbni: bo-
demo pa tudi dokončali danes pričeto delo?
Ljubezen do Jezusa bo premagala vse zapreke.
Saj je družba presv. Jezusovega srca v naši
škofiji zelo razširjena in šteje kakih 26.000
udov. Ako vsak ud pripomore v 2 ali 3 letih 1
gld., je to že velik pripomoček 26.000 gld.
Nekaj je že darovanega, nekaj obljubljenega
in z Božjo pomočjo se bode dobilo tudi drugo
potrebno.

Zidalo pa se bode pri cerkvi tudi duhov-
sko poslopje za mašnike, ki bodo opravljali v
tej cerkvi službo Božjo, za mašnike iz družbe
sv. Vincencija Pavljanskega. Znano je namreč,
kako na široko je raztegnila svojo delavnost
po povabilih družba usmiljenih sester, ki skrbno
opravljajo svoje dolžnosti v bolnišnici podruž-
nici na Poljanah, v otroški bolnici, v prisilni
delavnici, norišnici na Studencu in jetnišnici v
Begunjah, v dekliški sirotišnici in hiralnici.
Po teh ustavih bodo oskrbovali duhovno pa-
stirstvo mašniki iz družbe sv. Vincencija.
Naši domači duhovni pastirji so preobloženi
s poslom, katerega, kar tu očitno pripoznam,
opravljajo z velikim požrtvovanjem natančno-
stjo in vestnostjo. Zgodí se pa vendar, da tu
in tam nastane neka mlačnost, ki je dušnemu
življenju silno škodljiva. Cerkev se poslužuje
tem nevarnostim nasproti duhovnih vaj in ljud-
skih misijonov in ravno ta namen in nalogo
imajo tudi mašniki sv. Vincencija. Zato se
bo zidala ta cerkev, da bode tem lože spol-
novali svojo nalogo. Vse daritve in molitve,
ki se bodo opravljale, vsa sv. obhajila, ki se
bodo prejemale v tej cerkvi, naj množijo lju-

bezen do presv. srca Jezusovega, naj prosijo
blagoslova prevzvišenemu cesarjeviču Rudolfu
in njegovi visoki nevesti, in vsej vladarskej
biši, služijo naj v dušni blagor vernih ljub-
ljanskega mesta in vse Kranjske dežele.

Za tem so podelili premilostljivi gospod
knezoškof vsem pričujočim pontifikalni blago-
slov in navadni odpustek 40 dni in služili sv.
maše na prenesljivem altari. Okoli 10. ure
je bila slovesnost končana.

Naj se srečno dovrši lepo premerjeno
delo v slavo Božjo in v čast ljubljanskega
mesta, iskreno želi tudi „Slovenec“.

Z Gorenškega, 11. maja. Vse Go-
renjsko je bilo minile dni praznično oblečeno,
ter ozaljšano s cesarskimi in narodnimi za-
stavami. Viditi je bilo mnogih kresov in bila
razsvetljava na večih in tudi manjših krajih
in od mraka do pozne noči razlegalo se je
mogočno streljanje, da je kar neprenehoma po
zraku bobnelo, kateremu se je še pridružilo pri-
trkovanje zvonov. Bolj uatančno mi je pa ome-
niti ene slovesnosti, ki je edina in nima dru-
god kaj sebi enakega. Blizo Begunj pod hri-
bom Begunšico ne levi strani je izvrsten stu-
denec imenovan „mravljinec“ ali vhod do
njega je bil slab. Gospoda A. M. in Fr. Z.
sta torej dano priložnost porabila narediti do
studenca prijetniši pot, ob enem pa napraviti
na slavnostni dan nekterim prijateljem vese-
lico, da bi prekrstili mravljinec v „Rudolfov
studenec“. To zvedevši, se je pa omenjenima
gospodoma pridružila častita prednica usmi-
ljenih sester kaznilnice begunske in okrenila
vso reč tako, da naj se veselica razteguje na
šolsko mladino. Povabljenih je bilo na to še
več drugih in tako se je veselice vdeleževalo
mnogo občinstva in zlasti več gg. duhovnov
in več c. kr. vradnikov iz Radolice. Ko pride
družba povabljenih gostov blizo studenca je
bila od šolske mladine paroma stoječe po-
zdravljena s trikratnimi „živijo“ in z mo-
gočnim streljanjem, katero potem ves popoldan
ni več potihnilo, in šlo je zdaj dalje do neke
trate, kjer so častite usmiljene sestre res vsem
napravile veliko veselje. Na prestolu sedita
cesarjevič Rudolf in princesinja Stefanijska. Proti
njima pa gre procesija kakih 50 v resnici lepo
preoblečenih dečkov in deklet z venci in cvet-
licami ozaljšanih, izmed katerih so se posebno
odlikovali tisti, ki so bili kakor paglavci v
pravljičah oblečeni v dolge suknje s kapuci
in so imeli do tal dolge sive brade. Vsi ti pa
so spremljevali kraljico majnikovo kranjsko
v beli obleki, katero so nosili 4 dečki na pre-
stolu. Ko vsa ta procesija, ktera je kot za-
stopstvo kranjske dežele prišla poklonit se
cesarjeviču, postavijo nosilo na tla in kra-
ljica majnikova položi princesinji Stefanijski
zeleni venec na glavo med tem, ko pričujoči
preč. gospod dekan Begunjski pomen tega po-
slanstva razlaga. Ko na to še drugi pristopijo
in še strd, surovo maslo, hlebec kruha, sol
itd. darujejo, zapoje poslanstvo cesarsko in še
eno drugo pesem prav dobro in začelo se je
gostovanje vse šolske mladine s pijačo in je-
dili in razveseljevanje v otroških igrah, dečki
posebej in dekleta posebej, ter med njimi
usmiljene sestre. Povabljeni gostje so šli med
tem k studencu, kjer so lepe steze, narejene
klopi in mize, slavaloki in celo mnogovrsten
vodomet naznanjali pridnost in trud že ime-
novanih gospodov. Preč. gosp. dekan zajemlje
kozarec studenčnice in napije cesarjeviču in
princesinji rekoč, da naj se studenec od danes
imenuje „Rudolfov studenec“ in vsi pričujoči
potrdijo s trikratnim „živijo.“ Sledilo je temu
tudi tukaj pogostovanje z razno izvrstno pi-

jačo in raznimi mrzlimi jedili, zabeljeno z
mnogimi napitnicami. Tako je postala ura 6
in poslovili smo se od Rudolfovega studenca
s srčnim voščilom: Bog živi cesarjevica Ru-
dolf in njegovo soprogo Štefanijsko!

Iz Ajdovnice na Dolenjskem, 11. maja.
(O slovesnosti cesarjevičeve poroke). Tudi
pri nas hribovcih se je slovesnost na čast vi-
sokosti cesarjeviča Rudolfa in kraljeve prince-
zinje Stefanijske veselo in dostojno obhajala.
Že prejšnji dan so zlasti šolarčki pod vodstvom
tukajšnega zelo spoštovanega učiteljskega po-
močnika g. Matej Arko ta v velikanske grmade
dračje z velikim veseljem skupej donášali in
se med seboj šalili, da se bode krompirja za
celo Ajdovico speklo. Čez vse veliko veselje
se je vnelo pri mladini in odraslih ljudeh
na večer, ko se prične v prvem mraku na
cerkvenem stolpu prav vbrano pritrkavati,
možnari pokati in velikanske grmade goreti,
kar je trajalo precej v trdno noč.

Veseli dan 10. maja napovedovalo je stre-
ljanje in zvonjenje, ki je k slovesni službi
Božji ne le šolsko mladino med sveto mašo
ter slednjič zahvaljeno in cesarsko pesem pe-
vajočo privabilo, temuč privabilo je z občin-
skim predstojništvom tudi obilno ljudstvo, ki
je k Bogu pošiljalo svoje pobožne molitve,
naj bi mili Bog milostljivo blagoslovil svitlega
cesarjeviča Rudolfa in njegovo si izvoljeno so-
prugo princezinjo Štefanijsko, naj bi ju zdrava
in srečna obranil vsem Avstrijskim narodom
v tolažbo in zavetje, da jih od previdnosti
Božje namenjenemu času osrečita. Živila
Avstrija!

Domače novice.

V Ljubljani, 17. maja.

(Bleiweisovanje.) V torek 10. maja v dan
poroke cesarjeviča Rudolfa s kraljičino Štefa-
nijo je med drugimi vradnijami in društvi
dr. J. Bleiweis praprljal k deželnemu pred-
sedniku narodna društva, ter je v njih imenu
čestital svetlima zaročencema povdarjaje po
besedah pesnikovih, da hrast se cmaje in hrib,
zvestoba Slovincu ne gane. — V četrtek po-
tem so se pa narodna društva po svojih za-
stopnikih poklonila dr. J. Bleiweisu, ter mu
čestitala k novemu poslavljenju po gosp. Fr.
Grasseliju, češ, česar smo o sedemdesetletnici
pričakovali, dospelo je sedaj tudi nam vsem
na veselje, in dr. J. Bleiweis je iskreno po
besedah preljubljenega deželnega predsednika
A. Winklerja, kateri mu je pred ta dan sam
izročil red železne krone III. vrste, pripoznaval,
da s tem poslavljenjem njegovim je počeščen
nekako ves narod slovenski in vdeležujejo se
ga vzlasti marljivi sinovje domoljubi, po katerih
je narodu in domu našemu zagotovljena bolja
prihodnost. — V soboto 14. t. m. pa so na
večer omenjena društva napravila svojemu
počeščenemu ljubljencu z nekterimi vrtilmi me-
ščani krasno serenado — s petjem in bakljado
ter z godbo v dokaz, da vremena so se zjasnila
Kranjcem in da Slovan prihaja res na dan.
Bog daj na korist potrebnemu človeštvu!

(Javna Tombola) se je v nedeljo pri le-
pem vremenu v zvezdi v najlepšem redu vr-
šila. Dobitke so dobili največ revni ljudje, ka-
terim jih je vsak privoščil. Neka revna de-
lavka se je veselja jokala, ko je dobila do-
bitke za 50 gld.

(Srbske narodne pesmi.) Kdo ni že slišal
praviti o lepoti srbskih narodnih pesmi? Pre-
vedene so že skor v vse veče izobražene je-
zike. Slovincu pa ni treba prestave, on jih
v originalu razume, ako se mu raztolmačijo

le vse turške besede, ki se v njih nahajajo, pa bolj nenavadni srbo-hrvatski izrazi in od slovenščine različne slovnične oblike. Vsemu temu je vstreženo v knjižici, o kateri hočemo danes govoriti. Pri narodnih tiskarjih Klein in Kovač je namreč na svetlo prišlo drugo izdanje srbskih narodnih pesnij, ki jih je za Slovence priredil naš učeni rojak, profesor Janko Pajk v Brnu. Knjižica se zove: „Izbrane narodne srbske pesni, z dodatkom iz smrti Smail-Age Čengića.“ Knjižica ta obsega: 1. Kratko srbsko slovnico; 2. Uroš i Mrjavčevići; 3. Marko kraljevič i Muse kesedžija; 4. Marko kraljevič i Djemo Brdjanin; 5. Marko kraljevič i Arapin; 6. Sestra Leke kapetana; 7. Smrt kraljeviča Marka; 8. Smrt Smail-age Čengića; 9. Nočnik; 10. rečnik nekterih tujih besed; 11. cirilska abeceda. — Na vsaki strani so pod črto vse menj znane besede razjasnjene, tako da se vse lahko razume. Kdor ni še bral srbskih narodnih pesnij, naj si omisli to Pajkovo zbirko. Knjižica velja 40 kr. Srbske narodne pesmi so zaklad, na katerega smejo vsi Slovani ponosni biti; lepše narodne poezije si ni treba misliti, lepši so, ko nemške „nibelunge“, za slovanski okus tudi lepši, ko ilijada ali odiseja grška. Mi Slovenci imamo le malo takih epičnih spevov, mi imamo „Pegama in Lambergarja“, „Mlado Bredo“, „Ravbarja“ in še nekaj takih. Teh poezij se bomo spominjali pri čitanju srbskih narodnih pesnij. Pajkova zbirka sicer ne obsega vseh, ker se je pisatelj bal, da knjiga ne bi postala preobširna in da se potem ne bi razpečala. Krepko toraj podpirajmo to knjižico z naročevanjem, gotovo nam bo pisatelj potem še več objavil iz narodne literature srbske!

(Kje bo stala nova velika kasarna?) Te dni je ogledovala komisija, obstoječa iz štirih mestnih odbornikov in iz več viših oficirjev, vse prostore, ki so na ponudbo, da se na njih zida nova kasarna. V Prulah se je zdelo komisiji prevlažno in prenizko; prostor, ki je bil na ponudbo za mirodvorom, tudi ni ugajal; tako imajo vsi drugi ponujeni prostori vsak svojo napako. Najbolj se je komisiji dopadal prostor med kravjo dolino in med kolodvorom, tedaj blizu tam, kjer se bo tudi nova cerkev zidala. Ta prostor bo najbrž obveljal. Kasarna bo stala kakih 400.000 gld. Zidati se pa prej ne bo začelo, dokler od vojaškega ministerstva ne pride garancija, koliko da hoče mestu letne odškodnine plačevati.

† Včeraj 16. t. m. zvečer so mi v Ljubljani umrli premila mati v 75. letu svoje starosti. Pogreb bode v sredo popoldan. Priporočam jih v spomin vsem znancem in prijateljem

Josip Marn, gimn. profesor.

Razne reči.

— Novi celovski škof. Za krškega (koroškega) škofa je imenovan kanonik Peter Funder. On je rojen v fari Weisach (kako se je moralo to očitvidno slovensko ime nekda v izvirni slovenščini glasiti?) na gorenjem Koroškem, leta 1820, je toraj 61 let star. Študiral je v Celovcu. Koder je služil kot kaplan, povsod se ga še zdaj s hvaležnostjo spominjajo. L. 1851 so ga poklicali za učitelja verouka na gimnazijo v Celovec, l. 1856 pa je bil imenovan za podvodjo duhovnega semenišča, l. 1865 pa je postal stolni kapitar in vodja škofove pisarne. Novi škof je hiter v svojih opravilih, železnega značaja, krepke volje, pravičen. On pozna vse razmere škofije krške, priljubljen in spoštovan je v vseh krogih. On

bo morda oistreji od prejšnjega škofa, pa to ne škoduje v deželi, kjer pravost ni v najboljšem cvetu. Kot pravičen mož tudi Slovenecem ne bo sovražen, v politiki se bo oklenil konservativne stranke.

— Pobita okna. „Edinost“ pripoveduje, da so v Trstu ljudje v pondeljek zvečer pobili okna pri vredništvu lahonskega lista „Indipendente“, ker ni hotelo oken razsvetliti na čast princu Rudolfu. Kakor podoba kaže, piha v Trstu zdaj drug veter, kajti včasih so lahoni strahovali avstrijsko misleče, zdaj je pa menda narobe.

— Slovstvo. Pastyr duhovni donaša tudi v VI. in VII. sešitku obilno dragocenega blaga vsem duhovnikom, naj so vže v pastirstvu, pridigarjem, katehetom, spovednikom, ali učnjakom, kateri orjejo s peresom, kajti naznanja se jim bogata cerkvena književnost slovanska. Vzlasti znamenite so razmere o neumrjčnosti ali nesmrtnosti, o protestantizmu pogrebniku krščanske vere, o premerjajoči bogoslovni vedi, ktera postaja resnici krščanski nova obramba itd. Mnogo koristnega in dejanskega ti iz tega českega časopisa naberejo učitelji duhovski pri mladini, pa tudi v pastirstvu ali vladi duhovni. Bodi toplo priporočen Pastyr duhovni vsem, kateri le kolikaj znajo česki.

Slovenskemu narodu.

Pred nekoliko dnevi izročili smo s tužnim srcem in rosnim očesom materi zemlji umrjoče telo odličnega sina domovine slovenske. Zagreblji smo v rani, hladni grob pisatelja Josipa Jurčiča, ki je tako kakor nihče pred njim ves čas svoje moške dobe svetlo služil svojej domovini ter predragemu narodu slovenskemu posvetil najboljše moči svojega neumorno delavnega in plodovitega življenja.

Vzgleden in značajan domoljub, izboren prvoboritelj v političnem boji, a osobito nedosežen pisatelj in pripovedovalec neumrjčih povestij in romanov pridobil si je pokojni Josip Jurčič neizmerno slavo, a tudi neizmerne zasluge za ves narod slovenski.

Sveta dolžnost je zatorej vsem Slovincem, da se brez razločka starú in političnega mišljenja hvaležno spominjajo tega velikega rojaka ter mu oskrbé dostojen spomenik.

In v ta namen združili so se podpisani, stalno v Ljubljani bivajoči umršemu pisatelju ožji prijatelji in čestilci v osnovni odbor ter začeli nabirati novce za Jurčičev spomenik.

Ta spomenik bodi trojen!

Prvič misli podpisani osnovni odbor pokojnemu pisatelju postaviti primeren spominski kamen na grobu pri sv. Krištofu.

Drugič namerava še to poletje na Jurčičevem rojstvenem domu na Muljavi vzdati spominsko ploščo.

Tretjič hoče osnovni odbor umršemu pisatelju najlepši spomenik postaviti s tem, da še to leto začne v ličnih knjigah izdávati Jurčičeve zbrane spise.

Čisti dohodek Jurčičevih spisov, katerim je uredništvo prevzel Fr. Levec, namenjen je roditeljem pokojnega pisatelja, jednoinosemdesetletnemu bolehnemu očetu Marku in jednoinosedemdesetletnej, uže 11 let do cela slepej materi Mariji, katerima je bil umrši Jurčič, vestno izpolnjuje četvrto zapoved božjo, ves čas svojega življenja hvaležen sin in dejanski podpornik. Uverjeni smo, da slovenski narod svoje česti in zahvalnosti pokojnemu pisatelju ne more lepše kazati, nego s tem, da dostojno skrbi za bolehe in neimovite roditelje njegove. Mislimo tudi,

da oče, ki je rodil in mati, ki je poklonila narodu slovenskemu takega sina, vredna sta, da oba hvaležno podpiramo to kratko dobo, katero jima je božja pravica odločila še prebiti na svetu.

Ako bi se pa izdavanje Jurčičevih zbranih spisov po kakšnej neljubej priliki zakesnilo, skrbel bode osnovni odbor za to, da bodeta roditelja Jurčičeva vendar redno dobivala mesečno, nabranim novcem primerno podporo.

Novce za Jurčičev spomenik nabira osnovnega odbora blagajnik, gospod dr. Josip Starč, c. kr. finančne prokurature adjunkt in hišni posestnik v Ljubljani.

Vsi poslani doneski oglašali se bodo javno po slovenskih listih.

V Ljubljani 14. maja 1881.

Osnovni odbor za Jurčičev spomenik:

Dr. Valentin Zarnik,
predsednik.

Peter Grasselli. Fr. Levstik. Dr. H. Dolenc.
Prof. Toma Zupan. Dr. Iv. Tavčar. Iv. Hribar.
Dr. Josip Starč, Fr. Levec,
blagajnik. tajnik.

Tržne cene v Ljubljani.

Pšenica hektoliter 9 gld. 26 kr.; — rež 6 gl. — kr.; — ječmen 4 gld. 50 kr.; — oves 3 gld. 25 kr.; — ajda 5 gl. 50 kr.; — proso 4 gl. 80 kr.; — kuzuza 5 gld. 50 kr.; — krompir 100 kilogramov 3 gld. 50 kr.; — fižol hektoliter 7 gld. 50 kr.; — masla kilogram 1 gld. 4 kr.; — mast 78 kr.; — špeh frišen 66 kr.; špeh prekajen 72 kr.; jajce po 2 kr. mleka liter 8 kr.; — govedine kilogram 56 kr.; — teletnine 48 kr.; — svinjsko meso 54 kr. — Sena 100 kilogramov 3 gld. 20 kr. slama 1 gld. 78 kr. 100 kil; drva trde 6 gld. 20 kr. mehke 5 gld.

Huda bolezen,

ki se čedalje bolj širi med ljudi.

Ta bolezen se začne v želodec; še se hitro ne pomaga, zbolí celi život, posebno pa obisti, jetra in vsi prebavljajoči organi; tak človek postane tako slaboten in reven, da ni več za ta svet, in le smrt ga zamore odrešiti. Ljudje dostikrat sami ne vedo, kaj jim je. Če si pa bolnik stavi spodaj našete vprašanja, potem bo že vedel pri čem da je.

Vprašanje: Ali me boli, ali me tišči, ali težko diham po kosilu? Ali ni neka teža na mojih prsih, ali se me ne prijemlje omotica? Ali niso oči bolj rumenkaste? Ali nimam zjutraj, kedar se zbudim,

gostih slin na j. eziku, v nebesu in med zobmi? Ali nimam nekega neprijetnega vzduha v ustih? Ali me ne bode ob straneh in v plečih? Ali ne čutim na desni strani, kakor bi se jetra hotele razširiti? Ali me ne prime neka omotica, kedar se ravno po konci postavim? Ali je moja voda iz obisti malo ali zelo barvana, ali je gosta, (kar se vidi na dnu posode, če en čas stoji)? Ali je po kosilu in večerji moj trebuh napet in napihnjen? Ali se mi riga?

Te prikazni ne pridejo vse na enkrat, pa kjer jih je le nekaj, prerokujejo navadno, da pride za njim huda bolezen.

Če se bolnik dolgo časa nič ne zdravi, dobil bo suh kašelj, in večkrat mu bo slabo prihajalo. Čez en čas postane koža suha in grdo rujavkasta. Roke in noge bodo navadno potne in mrzle. Bolj ko jetra in obolé, bolj pogosto se ponavljajo revmatične bolečine proti katerim skor ni pomoči. (2)

Zato je dobro in potrebno, da se ta bolezen precej iz začetka zdraviti začne. In sicer imamo zoper to bolezen dobro zdravilo, ktero bolezen kmalo prežene, ter želodec, jetra in ves drob v kratkem tako okrepi, da človek dobro prebavlja in zdrav postane. — To je „bolezen na jetrih“, in zdravilo zoper njo se imenuje „shaker ekstrakt“, napravljeno iz rož, in se izdeluje v Ameriki za lastnika gosp. A. J. Whita, ki ima svoje zaloge v Novem Jorku, v Londonu in v Frankofortu na Meni. To zdravilo ozdravi zgoraj popisano bolezen popolnoma. Cena 1 steklenice 1 gl. 25 kr.